

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt onsdag den 28. april 2021

Sag 7/2021

TST Logistik ApS under konkurs

(advokat Flemming Jensen)

mod

A

(selv)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Sø- og Handelsrettens skifteret den 26. august 2020 (K-961/20-B) og af Østre Landsrets 15. afdeling den 13. oktober 2020 (B-671-20).

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Jon Stokholm, Poul Dahl Jensen, Jens Peter Christensen, Jens Kruse Mikkelsen og Lars Apostoli.

Påstande

Kærende, TST Logistik ApS under konkurs, har nedlagt påstand om, at konkursbegæringen fremmes, subsidiært at sagen hjemvises til fornyet behandling ved Sø- og Handelsrettens skifteret.

Indkærede, A, har nedlagt påstand om stadfæstelse, subsidiært hjemvisning til fornyet behandling ved Sø- og Handelsrettens skifteret.

Sagsfremstilling

TST Logistik ApS under konkurs anlagde den 24. januar 2019 sag ved Retten i Aarhus mod A og X Consulting ApS for et krav på 714.298,19 kr. som følge af omstødelse i konkurs.

Sagen angik, om tre overførsler fra Dansk Fakturabørs A/S, der tilkom TST Logistik, men som blev overført til X Consultings konto i Ringkjøbing Landbobank, udgjorde en omstødelig gave til X Consulting, jf. konkurslovens § 64, eller om overførslerne var omstødelige som

utilbørlige efter konkurslovens § 74. Sagen angik herudover, om A som revisor for TST Logistik samt som enejer af og direktør i X Consulting havde pådraget sig et erstatningsansvar ved at medvirke til overførslerne.

Ved Retten i Aarhus' dom af 2. marts 2020 blev A og X Consulting dømt til solidarisk at betale 714.298,19 kr. til konkursboet.

Herefter indgav konkursboet den 24. april 2020 en konkursbegæring mod A til Sø- og Handelsrettens skifteret.

A og X Consulting havde den 16. marts 2020 anket Retten i Aarhus' dom til Vestre Landsret. Konkursboet påstod anken afvist i medfør af retsplejelovens § 368 a. Ved kendelse af 25. august 2020 bestemte Vestre Landsret, at der ikke var grundlag for at afvise anken.

Ved kendelse af 26. august 2020 nægtede Sø- og Handelsrettens skifteret af fremme konkursbegæringen mod A. Af skifterettens begrundelse fremgår bl.a.:

”Det omhandlede krav er fastslået i en byretsdom, som er anket. Kravet hidrører fra et pålagt erstatningsansvar som følge af fastslåede omstødelige dispositioner. Vestre Landsret har ved kendelse af 25. august 2020 taget stilling til, at anken ikke skal afvises, jf. rpl. § 368 a, stk. 1. Efter de foreliggende oplysninger herom og om, at der for landsretten skal finde yderligere bevisførelse sted, findes kravet uanset byrettens dom ikke at have den fornødne klarhed til at danne grundlag for afsigelse af et konkursdekret på nuværende tidspunkt. Skyldners påstand tages derfor til følge.”

Ved kendelse af 13. oktober 2020 stadfæstede Østre Landsret skifterettens afgørelse. Af landsrettens begrundelse fremgår bl.a.:

”Efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder, herunder karakteren af det krav, der ligger til grund for konkursfordringen, og det af parterne i de fremlagte processkrifter for Vestre Landsret i ankesagen anførte, tiltræder landsretten af de grunde, skifteretten har anført, at konkursbegæringen er nægtet fremme.”

Anbringender

TST Logistik ApS under konkurs har anført navnlig, at konkursboets fordring har den fornødne klarhed til at danne grundlag for afsigelse af konkursdekret over A.

Vestre Landsrets kendelse af 25. august 2020 vedrørende spørgsmålet om forhåndsafvisning i medfør af retsplejelovens § 368 a er ikke udtryk for, at landsretten har foretaget en materiel prøvelse af konkursboets krav mod A.

Konsekvensen af, at ankesagen ikke blev forhåndsafvist i medfør af retsplejelovens § 368 a, stk. 1, er, at ankesagen fortsætter på samme måde som en ankesag, hvor der ikke er påstået forhåndsafvisning. Sø- og Handelsrettens skifteret og Østre Landsret er derfor forpligtet til at foretage en selvstændig prøvelse af, om konkursboets fordring har den klarhed, der kræves for at kunne afsige et konkursdekret, jf. UfR 1896.416 H.

Skifteretten og landsretten burde ved prøvelsen heraf have fulgt linjen i den hidtidige praksis og teori, hvorefter en dom i første instans om et kravs berettigelse indebærer en forhåndsformodning for, at en konkursfordring består, uanset om dommen er anket, jf. UfR 1994.103 V, FM 2012.59 Ø og FM 2018.166 Ø. Det er herefter op til skyldner at afkræfte denne formodning.

Under henvisning til Retten i Aarhus' dom af 2. marts 2020 og til konkursboets procesindlæg for skifteretten, må det lægges til grund, at A ikke har afkræftet formodningen for, at konkursboets krav består.

Skifterettens og landsrettens afgørelser har den konsekvens, at en kreditor, der har fået medhold i byretten, men ikke har fået medhold i en påstand om forhåndsafvisning af anken i medfør af retsplejelovens § 368 a, stk. 1, er væsentligt ringere stillet i relation til opnåelse af et konkursdekret end den kreditor, der ikke har påstået anken afvist, og den kreditor, der end ikke har indledt retssag om kravet.

Da det endvidere må lægges til grund, at A er insolvent, og da konkursboet har en retlig interesse i konkursen, er konkursbetingelserne opfyldt, og Højesteret bør derfor fremme konkursbegæringen, subsidiært hjemvise sagen til skifteretten til fornyet behandling.

A har anført navnlig, at konkursboets fordring ikke har den fornødne klarhed til at danne grundlag for afsigelse af konkursdekret.

Retsplejelovens § 368 a, stk. 1, giver ankeinstansen mulighed for at afvise at behandle en ankesag. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at toinstansprincippet fortsat vil være et grundlæggende princip i dansk retspleje. Vestre Landsret har ved afgørelse af 25. august 2020 bestemt, at anken af Retten i Aarhus' dom af 2. marts 2020 ikke skal afvises.

Den verserende ankesag ved Vestre Landsret angår spørgsmålet om fordringens eksistens, der grundlæggende bestrides, idet det gøres gældende, dels at der ikke foreligger grundlag for om-stødelse i forhold til ham, idet han ikke har opnået nogen berigelse, ligesom det bestrides, at han har handlet ansvarspådragende. Endelig bestrides fordringens størrelse.

Skifterettens prøvelsesret i alle sager, hvor skifteretten skal tage stilling til, om en fordring har den fornødne klarhed, herunder også i de sager, hvor grundlaget for fordringen er fastslået i en af byretten afsagt dom, der er anket til landsretten, er begrænset.

Skifterettens og landsrettens afgørelser er fuldt overensstemmende med gældende praksis. Såfremt skifteretten skulle have foretaget en prøvelse af fordringen, ud over den prøvelse, der fremgår af retsbogen, ville man have tilsidesat det grundlæggende princip om retten til at få prøvet en sag i to instanser.

Det bestrides, at en kreditor, der har fået afslag på at få forhåndsafvist behandlingen af anken af en byretsdom i medfør af retsplejelovens § 368 a, er dårligere stillet end den kreditor, der ikke har fået afslag på forhåndsafvisning. I begge tilfælde vurderer skifteretten, om kravet har en sådan klarhed, at det kan danne grundlag for afsigelse af konkursdekret. I sager, hvor der er meddelt afslag på forhåndsafvisning af anken i medfør af retsplejelovens § 368 a, vil afslaget indgå som et moment blandt flere i forhold til skifterettens vurdering af fordringens klarhed.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om TST Logistik ApS under konkurs' fordring på 714.298,19 kr. har den fornødne klarhed til at kunne danne grundlag for afsigelse af konkursdekret over A.

Fordringen er fastslået ved Retten i Aarhus' dom af 2. marts 2020. Dommen er anket til Vestre Landsret. Ved kendelse af 25. august 2020 fandt landsretten, at der ikke var grundlag for at afvise at behandle ankesagen, jf. retsplejelovens § 368 a.

Efter konkurslovens § 242 prøver skifteretten, om betingelserne i konkurslovens § 17 for at tage en skyldners bo under konkursbehandling er opfyldt. Skifteretten skal herunder prøve eventuelle indsigelser, som skyldneren fremsætter vedrørende fordringens eksistens.

Højesteret finder, at der gælder en forhåndsformodning for, at en fordring har den fornødne klarhed til at kunne danne grundlag for afsigelse af konkursdekret, når kreditor har fået dom for kravet, selv om dommen er anket. Det må herefter påhvile skyldner at afkræfte denne formodning.

A har i forbindelse med behandlingen af konkursbegæringen i det væsentlige gentaget de indsigelser, som han tidligere har gjort gældende i byretten, og som han har gentaget i proceskrifterne for landsretten. A er ikke under konkurs sagen kommet med nye faktiske oplysninger, men har tilkendegivet, at der under ankesagen i Vestre Landsret skal finde yderligere bevisførelse sted i form af to vidneforklaringer, hvoraf det ene vidne også afgav forklaring for byretten.

Højesteret finder efter en samlet vurdering af sagen, herunder de anbringender, der er fremsat under ankesagen, at A ikke efter den prøvelse, der kan foregå i skifteretten, har godtgjort, at der er en sådan usikkerhed om fordringens eksistens, at der af denne grund ikke kan afsiges konkursdekret.

Den omstændighed, at Vestre Landsret ved kendelse af 25. august 2020 ikke afviste ankesagen i medfør af retsplejelovens § 368 a, kan ikke føre til et andet resultat.

Herefter, og da skifteretten ikke har taget stilling til, om A er insolvent, hjemvises sagen til fortsat behandling i skifteretten.

Thi bestemmes:

Sagen hjemvises til fortsat behandling i SØ- og Handelsrettens skifteret.

I kæremålsomkostninger for landsret og Højesteret skal A betale 15.000 kr. til TST Logistik ApS under konkurs. Beløbet skal betales inden 14 dage efter denne højesteretskendelses afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kæreaifigten tilbagebetales til kærende.